

Per **Josep Miquel Bausset**

El periòdico Mediterráneo, 17 d'abril de 2012 (p. 6)

Vicent Pitarch

«**Pompeu Fabra, l'autoritat admirada pel valencianisme**»

Publicacions de la Fundació Carles Salvador, Benassal, 2011

Editat per la Fundació Carles Salvador (amb la col.laboració de l'Ajuntament de Benassal, l'IEC, la Fundació GaetàHuguet i Fundació Caixa Castelló-Bancaixa) el professor **Vicent Pitarch** ha escrit el llibre *Pompeu Fabra, l'autoritat admirada pel valencianisme*, obra que serà presentada hui dia 17 a Castelló, a la Llotja del Cànem, seu de la Universitat Jaume I.

Aquest llibre té el seu origen, segons diu el professor **Vicent Pitarch**, «per la descoberta d'una targeta postal que adreçà **Pompeu Fabra** a **Gaetà Huguet Segarra**, la primavera de 1939.»

En aquesta obra, el professor **Pitarch** destaca la influència del mestre **Fabra** en el cercle cultural castellanenc del primer terç del segle XX, representat entre d'altres per **Carles Salvador, Àngel Sanchez Gozalbo** o **Gaetà Huguet**, «un dels líders del valencianisme republicà», que representava «el reducte de la resistència valencianista després de la guerra».

Segons el professor **Pitarch**, en aquest primer terç del segle XX, hi hagué «un grup castellanenc adscrit al valencianisme marcadament cultural, explicitat en **Salvador Guinot, Lluís Revest, Sànchez Gozalbo, Carles Salvador** i **Enric Soler i Godes**, que fou determinant en la propagació

del fabrisme».

Va ser **Àngel Sánchez Gozalbo**, «un dels fundadors de la Castellonenca i sens dubte el suport essencial del Butlletí de la Societat, sobretot durant el franquisme», qui el 1937 «no dubtaria a reconèixer en **Pompeu Fabra**, el gramàtic de la generació actual». Fruit de la col.laboració dels intel.lectuals castellanencs amb **Fabra**, va ser la visita que aquest gramàtic excepcional i prestigiós romanista, va fer a Castelló el 23 de novembre de 1935. **Pompeu Fabra**, acompanyat de **Joan Coromines**, **Ramon Aramon** i **Josep Mª de Casacuberta**, visità «la Societat Castellonenca de Cultura», on «foren introduïts pel doctor **Sánchez Gozalbo**, un dels fabristes castellanencs eximis».

Un paper important en la difusió de les idees de **Fabra**, el va tindre el mestre de Benassal **Carles Salvador**, considerat «el primer fabrista valencià, divulgador incondicional de l'obra fabriana i referent indiscutible del valencianisme i del fabrisme», com destaca **Pitarch**. De fet, com digué anys més tard **Josep Mª de Casacuberta**, **Fabra** sentia «una viva admiració per l'eficaç tasca gramatical de l'enyorat **Carles Salvador**». Aquest «mestre emblemàtic de Benassal», fou segons **Pitarch**, qui adaptà l'obra magna de **Pompeu Fabra** «a la realitat valenciana».

Per tot això, **Fabra** esdevingué «tan indiscutible com necessari al si del valencianisme» i el «mestre eficaç que va guiar la construcció d'elements bàsics del nou valencianisme, que es bastia tot al llarg del primer terç del segle XX». **Fabra**, de fet, va exercir una influència determinant «damunt els promotors d'una de les gestes cabdals, que havia fet triomfar el valencianisme de la primera meitat del segle XX: les Normes de Castelló». Segons el professor **Vicent Pitarch**, el fabrisme era compartit «pels regionalistes i nacionalistes, republicans i conservadors, dretes i esquerres», degut a l'autoritat d'aquest «reconstructor de la nostra llengua», com el definí **Carles Salvador**.

Aquest llibre tan interessant de **Pitarch**, a més, recull i analitza un inventari considerable de documents i testimonis, que confirmen l'acceptació que va tindre la doctrina fabriana en el valencianisme de la República.